

CENTENARUL RICHARD WURMBRAND 1909-2009

La 24 martie 1909 s-a născut la București, într-o familie de evrei, cel care mai târziu a fost gratulat cu titlul de „Apostolul Pavel al Cortinei de Fier“. Personalitate marcantă a secolului XX, un lider creștin atipic care nu poate fi asociat unei denominațiuni sau vreunui curent doctrinar, un evreu mesianic ajuns la Hristos după ce i-a fost ucenic lui Marx, un om torturat pentru credință care a avut numai cuvinte de milă și dragoste față de torționarii săi, un luptător neînfricat pentru drepturile bisericii prigonite de pretutindeni, fondator al unei organizații respectate – Vocea Martirilor, un predicator extrem de apreciat, poliglot, dar și un scriitor prolific ale cărui cărți au fost traduse și multiplicare mai mult decât cele ale oricărui alt român, fiind un om care, alături de Alexandr Soljenițin, a jucat un rol crucial în atragerea atenției opiniei publice internaționale asupra ororilor din spatele Cortinei de Fier – acestea sunt doar câteva fațete ale personalității sale complexe care au cucerit pe cei care au avut șansa să vină în contact cu el.

Impactul său a fost atât de mare că i-a speriat pe organizatorii concursului „Mari Români“, ajungând la un moment dat în fruntea ierarhiei, situându-se în final, după obișnuitele jocuri de culise balcanice, pe un extrem de onorant loc cinci.

În martie 2009 s-au desfășurat câteva manifestări organizate de dl.Mihai Wurmbrand cu concursul Forumului Civic Român, manifestări desfășurate la Iași, Cluj și București, la Ateneul Român. Selecțiuni ale programului de la Ateneu pot fi vizionate pe internet la adresa: http://allconnectonline.com/athenaeum_complete.htm De asemeni pe 24 martie 2009, Centrul de Educație Creștină și Cultură Contemporană Areopagus din Timișoara a organizat în mod independent o masă rotundă dedicată persoanei lui Richard Wurmbrand.

În paralel, tot printr-o inițiativă independentă, Asociația ProLogos, prin intermediul sitului web www.libertatereligioasa.ro a declarat anul 2009 ca fiind „Anul Wurmbrand“. În acest scop a fost lansat și un site web: www.richard-wurmbrand.ro destinat promovării personalității și lucrării acestui om al lui Dumnezeu.

De remarcat că în 7 aprilie 2009, suplimentul Revistei 22 i-a fost dedicat în întregime, putând fi consultat pe internet la adresa: <http://www.revista22.ro/22-plus-anul-xvi-nr-271-7-aprilie-2009-centenar-richard-wurmbrand-5910.html>

Dorim prin acest modest demers inițiat pe paginile Almanahului MESAJ să ne alăturăm eforturilor întreprinse spre aducerea lui Wurmbrand mai aproape de tânăra generație.

Omagiu pentru Wurmbrand

de Cristi Țepeș

Călcase în America doar de câteva zile. Engleza o stăpânea suficient, cât să poată predica așa cum doar el o știa, dar un prieten bun îi spusese ca n-are nici o șansă în această țară în care de multe ori oamenii vin la biserică pentru a se relaxa și a se amuza. Predase ani de zile engleza multor colegi de celulă care sperau că până la urmă vor veni americanii să îi elibereze, iar acești deținuți au aflat astfel și despre Omul durerii, Cel obișnuit cu suferința, care venise pe pământ, vorbindu-le limba suferinței.

Accentul îi era, evident, european. Pronunța r-ul foarte apăsător, ca mulți alți vorbitori de germană.

Dar asta nu era o mare problemă. Așa vorbise și Einstein...

Problema era că descoperise o cu totul altă lume decât cea căreia credea că-i vorbește limba.

Plecase cu Binția și Mihai din Aeroportul Băneasa în decembrie 1965 iar primul contact cu lumea liberă a fost la Roma, orașul ale cărui subterane gălgăiau de catacombe cu trupuri de martiri. Aroma atâtor trupuri de martiri pe

care-i văzuse murind, binecuvântându-și ucigașii, nu-i ieșise din nări și n-avea să-l părăsească niciodată. Milioane de credincioși ale căror oseminte fuseseră sfințite de harul martirajului avuseseră în plus față de martirii lumii comuniste cel puțin privilegiul de a fi înmormântați de către frații lor precum și morminte identificabile. Între mormintele lor avea să se simtă ca Acasă. Înainte de a ajunge însă la catacombe pentru a se reculege în intimitatea scheletelor ciopârțite ale fraților din primele secole voia să-și întâlnească frații contemporani care se pregăteau de sărbătorirea Crăciunului.

Roma nu avea prea multe biserici protestante. Era totuși și o biserică baptistă. Văzuse în România mulți bapțiști arestați datorită credincioșiei lor față de Mântuitorul și chiar datorită iubirii pentru evrei. Unii fuseseră omorâți de către preoți aflați în fruntea unor gloate turmentate în perioada interbelică, alții fuseseră trimiși în linia întâi de către Curtea Marțială în vremea lui Antonescu, iar alții muriseră sau își tocaseră

Evangeliei și prieteni ai prigonitorilor acesteia. Unii aveau să primească chiar și decorații din partea statului, totuși cei mai mulți dintre credincioși nu-i luau în serios pe acești lideri corupți și-și trăiau viața creștină asumându-și riscurile persecuției.

Pastorul principal era plecat, iar cel care îi ținea locul l-a invitat la amvon pentru un salut. De mult nu mai predicase la amvon.

Richard, Sabina și Mihai Wurmbrand

tinerețile în închisorile comuniste. Mai întâi fuseseră acuzați că sunt agenți bolșevici, apoi că sunt agenți americani, dar, cel puțin până la venirea comuniștilor numele "baptist" era asociat cu libertatea, cu eroismul și cu Biblia. Într-adevăr în ultimii ani avuseseră și ei câteva cozi de topor care, pentru prima dată în istoria lor, au încercat să fie și credincioși

Securitatea interzisese bisericilor să-l primească și predicile și-le ținea în secret. Când a plecat din țară primise din partea fraților cu care gustase binecuvântarea închisorilor sarcina de a fi, asemenea lui Tihic, un emisar pentru restul bisericii lui Hristos.

După doar câteva minute, abrupt, pastorul l-a întrerupt și i-a cerut imperios să se așeze, motivând: „pentru că noi suntem bapțiști și comuniști!”. O bună parte din congregație s-a ridicat, s-au prins de mâini, ca la un miting (era evident că nu o făceau pentru prima dată) și au început să scandeze: „Suntem bapțiști și

comuniști! Suntem bapțiști și comuniști!” Minute întregi, ca într-un teatru al absurdului... „Suntem bapțiști și comuniști!”

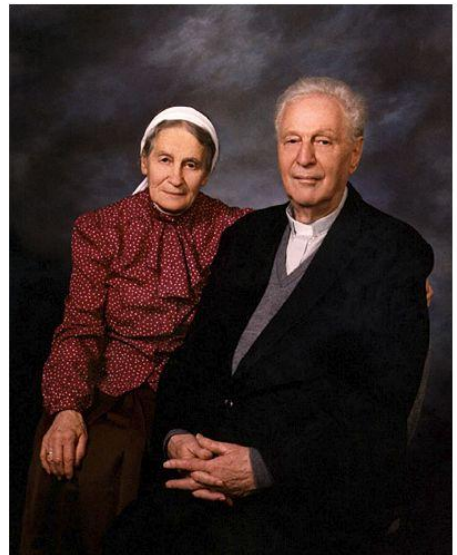
Pământul nu s-a despicat! Trăsnetul nu a lovit! Oamenii nu au căzut secerăți! Morții din primele veacuri nu s-au răsucit în catacombe. Aveau lucruri mult mai bune de făcut...

Dar, într-o firidă a cerului, Hristos era răstignit, a câta oară?... Lacrimile fericirii întâlirii cu frații nu apucaseră să se usuce. Le-au ajuns din urmă altele, amare ca fierea.

Un duș mai rece nu-și putuse nimeni imagina. În vremea aceea nu se știa încă despre faptul ca Occidentul fusese încă din anii 20 ținta strategiei Cominternului de la Moscova de a infiltra intelighenția pentru pregătirea Revoluției Mondiale. Nu se vorbea și nici în cele mai negre coșmaruri nu se întrezărea alianța josnică între Consiliul Mondial al Bisericilor și KGB (la un moment dat vicepreședinte al CMB era un episcop moscovit cu grad de colonel!). Cine s-ar fi gândit vreodată în 1947, când era delegat pentru România al CMB, și când a reușit astfel să aducă cantități uriașe de ajutoare într-o Românie înfometată, că această organizație avea să decadă atât de mult. Visul lui de slujitor al Veștii Bune se împletea foarte bine cu al

acestei inițiative care își propusese sa-i aducă împreună lângă Mântuitorul pe creștinii din toate confesiunile.

Poate că totuși ar fi trebuit să bănuiască măcar. Părea că se leagă... Când să fie eliberat din închisoare, printre ultimii, într-adevăr, i se propusese de către un ofițer cu un grad neînchipuit de înalt, și lui și „preotului roșu” probabil, doar fuseseră chemați

Richard și Sabina

împreună, să fie făcut episcop și delegat la Consiliul Mondial al Bisericilor. Mai târziu avea să primească de la Secretarul General... în persoană... o scrisoare în care i se cerea să nu amintească niciodată despre prigoana din țările comuniste... De fapt, până la căderea Zidului Berlinului, CMB nu a protestat niciodată împotriva prigoanei comuniste, dar a colaborat perfect

cu tot lagărul comunist, care i-a oferit cu generozitate o mulțime de servicii, unde a organizat întâlniri la cel mai înalt nivel și care i-a furnizat o mulțime de bursieri care aveau să devină vehicule ale teologiei liberale în școlile teologice din Răsărit. În schimb din țările comuniste aveau să vină cohorte de agenți care să călătorească pe această globă a apocalipsului ecumenic pentru răspândirea comunismului global și pentru înfrângerea lumii libere. Pe conștiința CMB (dacă are așa ceva) se află inclusiv numeroase cadavre la propriu, datorate mișcărilor de guerilă sponsorizate din „fondurile pentru pace“. Peste câțiva ani, în Germania, la prima sa conferință publică vor trebui mai mult de 100 de polițiști care să-l protejeze de furia studenților teologi, luterani, ca și el, care voiau să-l sfâșie! Aveau deja catedră de marxism la Universitățile de teologie și știau de acolo ca nu existase niciodată un pastor cu numele lui în România.

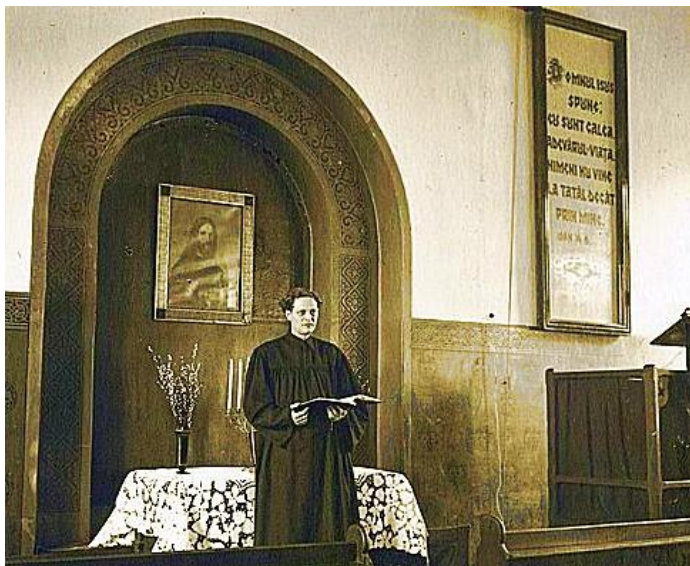
Experiența de la Roma a fost mult mai șocantă decât arestarea, decât torturile sau chiar decât trădările celor din jur. Toate acestea erau previzibile, dar primul contact cu biserica din apropierea catacombelor a fost o lovitură care avea să redefinească mesajul pe care îl va da lumii. Urâciunea ajunsese și aici, până în locul prea sfânt.

A urmat Norvegia, unde rănilor s-au vindecat într-o bună măsură, unde creștini care se rugaseră pentru ei în toți acești ani de închisoare și care făcuseră sacrificii pentru eliberarea lor se străduiau să le vorbească într-o limbă pe care nu o înțelegeau, dar a căror îmbrățișări și lacrimi de bucurie i-au făcut să se simtă cu adevărat acasă. Au primit atâtea haine ca dar de Crăciun încât cel mai bun lucru era să le trimită tot fraților din România.

Dar și aici au avut parte de un șoc. În capela bisericii evanghelice americane, un ofițer din NATO l-a întrebat, după ce, în sfârșit, a reușit să-și aducă mesajul: „De ce oare să nu căutăm destinderea în relațiile cu lagărul comunist?“ Cu o mișcare agilă, învățată de la câțiva „profesioniști“ cu care se întâlnise în închisoare, i-a smuls portofelul, care, într-adevăr, nu fusese câtuși de puțin ascuns, era doar în Norvegia! După ce și l-a băgat în buzunar l-a întrebat el pe ofițer: „De ce oare să nu căutăm „destinderea“? Toți hoții ar vrea destindere în relațiile cu poliția, dacă s-ar putea. După ce comunismul a pus mâna pe aproape jumătate de planetă, ar vrea destinderea. După ce înrobește și ucide atâtea milioane și milioane de oameni ar vrea să fie lăsat în pace să-și facă de urât fără nici o limită și, dacă se poate, să și primească aprobarea tacită a lumii libere. Toată lumea s-a

distrat copios și ofițerul, străfulgerat, a avut o idee. Ce-ar fi să facem o colectă și să-l trimitem pe pastor în America, pentru câteva zile, să fure și acolo portofelele tuturor aceluia care militează pentru destindere?

Portofelele grase ale celor care militau cel mai zgomotos în America susțineau însă chiar lupta împotriva Americii.

În anii de început ai pastorației, predicând în biserica lutherană

Era o atmosferă foarte încărcată. Mișcarea pentru drepturi civile încinsese mult temperatura societății. Mediile universitare erau tot mai de stânga. Infuzia de profesori europeni, mai ales a celebrei Școli neomarxiste de la Frankfurt, care primiseră azil în anii 30 își dădea roadele. Rugăciunea în școli fusese declarată ilegală de câțiva ani. Biblia fusese și ea scoasă din

educația publică. Mass media era într-o foarte mare măsură controlată de forțe ostile democrațiilor libere. Nu era ceva nou. El însuși fusese convins să devină comunist în adolescență de către un unchi american care era jurnalist. Chiar în anul în care presa fabricase întregul scandal cu Procesul Maimuțelor, una dintre loviturile istorice la temelia societății americane. Filmul cu

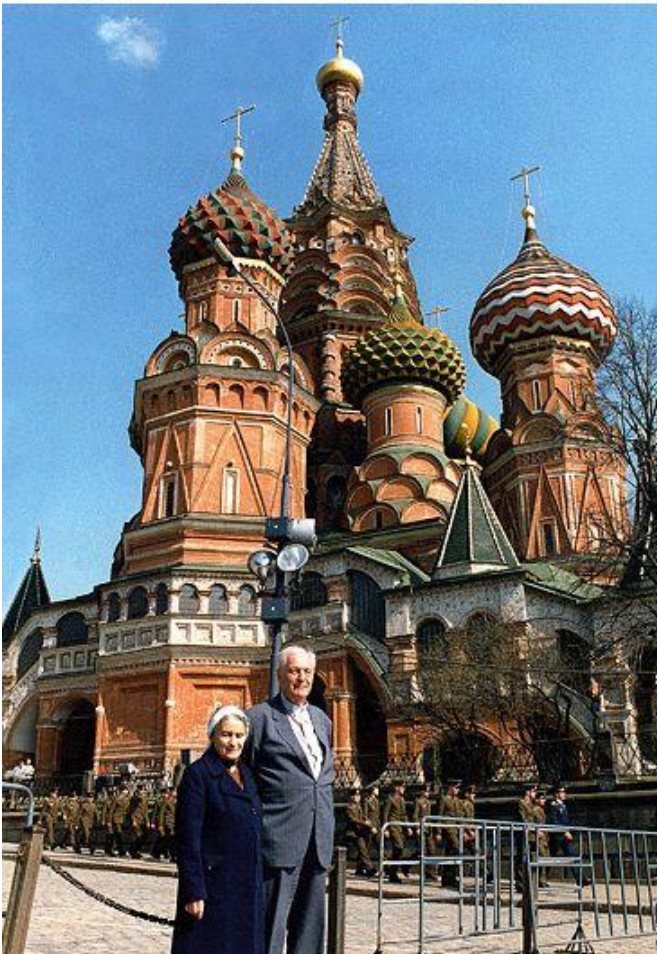
povestea Procesului Maimuțelor a mai așteptat o generație până să apară și acum circula prin lumea întreagă, batjocorind gândirea creștină americană cu o virulență propagandistică de care nici Moscova n-ar fi fost în stare. Instituții importante de presă susținuseră revoluția bolșevică și chiar un laureat al premiului Pulitzer, corespondent al celebrului The New York Times în Uniunea Sovietică, îl promovase ani de zile pe Stalin și-i pomădase crimele. Hollywood-ul tocmai își desființase departamentul care verifica scenariile filmelor pentru ca nu cumva acestea să ofenseze principiile morale ale societății și al cărui cântec de lebadă fusese SUNETUL MUZICII, admirabila poveste de familie, înțesată de

principii biblice. Noile producții aveau să sfârtece aceste principii, violentând conștiința publicului american căruia i se injecta astfel, programatic, o nouă estetică a cărei consecință trebuia să fie, pe termen lung, alterarea urzelii societății. În anul în care ne aflăm cel mai bun film avea să fie declarat „Un cowboy la miezul nopții“, al cărui erou era un prostituat de sex masculin. Într-un singur an încasările cinematografelelor s-au redus la o treime! Peste toate acestea se

ridica, tot mai amenințătoare, o mișcare studentească înfierbântată de idei care nu erau străine deloc de Moscova.

Deja parte dintre studenții marxiști de elită se apucaseră să învețe limba rusă, convinși fiind că aceasta va fi limba societății de mâine.

În plus, mai era războiul din Vietnam. Încercarea de a ține piept comunismului injectat de URSS și China în peninsula Indochina se dovedise o aventură greu de oprit. În plus, mulți lideri politici americani voiau să piardă războiul! În câteva momente decisive îi împiedicaseră pe militari să-l câștige. Zilnic veneau sicrie de pe front. Presa parcă era plătită să țină cu partea adversă. De fapt lucrurile nu stăteau departe de adevăr. URSS avea investiții uriașe în ceea ce privește intoxicarea lumii libere cu speranțe referitoare la viitorul de aur pe care comunismul îl pregătea pentru omenire. Iar o bună parte dintre investiții erau în jurnaliști. Unul dintre aceștia, Wittacker

La Moscova, după căderea Cortinei de Fier

Chambers, fost comunist și el, după ce se convertise îl demascase nu demult pe Alger Hiss, fostul său coleg de grupă subversivă care ajunsese cel mai înalt demnitar (desconspirat) dintre cei racolați de către serviciile secrete comuniste. Adjunctul Ministrului de Externe al SUA fusese în solda Moscovei! Asta nu l-a împiedicat să devină o vedetă a presei chiar și după desconspirare!

Dar marea surpriză a fost să vadă cum bisericile înghițiseră momeala la fel de ușor ca și instituțiile seculare. Într-una dintre duminici a intrat într-o biserică în Boston. Era, de data aceasta episcopaliană. Pastorul bisericii începuse o predică în care mesajul central era critica politicii președintelui Americii. Recunoștea structura discursului. Semăna bine cu ceea ce învățase el însuși altădată la Moscova. Avea să-și dea seama ca America era plină de astfel de pastori, ușor de cumpărat și ușor de păcălit. O excursie în „raiul comunist” sponsorizată din belșug din fondurile speciale, cu vizite la mănăstirile renumite mai mult prin cramele lor decât prin predicarea Cuvântului, urmate de o predică într-una dintre casele de rugăciune neoprotestante de „show”, supraaglomerate, vizite condimentate cu plăceri mai mult sau mai puțin vinovate care-i făcea uneori șantajabili până și pe

nepoții acestora, îi convinsese de binecuvântările „raiului comunist”. Timp de mai mult de o generație, atât pastorii președinților Bill Clinton cât și Barack Hussein Obama propovăduiseră o evanghelie care urmărea să-i mântuie pe oameni din iadul capitalist și să-i aducă în raiul comunist.

După ce a răbdat câteva minute, după ce a trecut de „îndelunga răbdare” și de „răbdarea sfinților” a explodat! După tradiția locală colecta se făcuse înainte de predică. Nefericită idee. În mijlocul predicii așadar a trebuit să-l întrerupă pe neinspiratul pastor și să-i ceară banii de la colecta înapoi. Plătise să asculte Cuvântul lui Dummnezeu, nu politică! Scandal... tulburare... dezordine în biserică... a trebuit să fie scos cu forța! Nu venise în America pentru a tăcea. Și nici pentru a-i privi în liniște agonia...

Călătoria prin America nu prea mersese... Un prieten bun din Philadelphia i-a spus că n-are nici o șansă să ajungă pastor aici cu accentul lui, dar mai ales fără carnet de conducere!

Ajunsesse la ultima zi înaintea plecării și, în drum spre aeroport, mașina pastorului a trecut pe lângă un mare miting. Uriaș. Cel mai mare miting de până atunci împotriva războiului din Vietnam. Vedeta carismatică din față era un

episcop prezbiterian de data aceasta, care tuna și fulgera împotriva decăderii Americii imperialiste, care strica visul de aur al poporului vietnamez ce își făurea o societate utopică în care oamenii, pe lângă alte lucruri, urmau să se închine în libertate.

Cu o mare iuțeală, în ciuda sănătății încă precare, a țâșnit spre microfon, la tribună și i-a spus dintr-o răsuflare:

Dezbrăcându-și cămașa în fața Comisiei de Investigații a Senatului SUA

„Nu știi nimic despre comunism! Eu sunt doctor în comunism. Ar trebui să fii de partea victimelor comuniștilor, nu de partea tortionarilor. “

„Cum adică ești doctor în comunism? “ a răsunat cu sarcasm replica pastorului.

„Iată acreditările pe care le am!” și și-a dat jos cămașa, arătând urme

adânci de cicatrice. Lumea a început să-l huiduiască pe nefericitul pastor: ludo! ludo! Și mitingul s-a împrăștiat. Reporterii aflați din belșug în jurul tribunei au făcut fotografii, poliția a intervenit și l-au arestat (pentru conturbarea ordinii publice!). Aproape că-i era dor să mai fie arestat! Nu mai fusese arestat de doi ani! Din adolescență nu mai avusese o perioadă atât de liniștită! Într-adevăr polițiștii l-au dus doar până la colțul străzii. Nici lor nu le plăcuse mitingul, dar avea aprobarea primăriei! Dar până să ajungă la acest colț de stradă, lumea a început să vuiască!

Cu mult înaintea lui Soljenițin, cu mult înaintea unui context în care URSS avea să fie numit la cel mai înalt nivel „Imperiul răului malefic” lumea libera a avut parte de un martor venit de acolo, care spunea Adevărul.

În doar câteva zile Richard Wurmbrand urma să fie invitat pentru a depune mărturie în fața Comisiei Senatului SUA în care unul dintre experții care l-au interogat (și care par dezarmant de neinformați) fusese Judecător

adjunct al Tribunalului de la Nuremberg!

Mărturia lui Wurmbrand a fost timp de trei ani cel mai vândut document al Guvernului SUA!

Restul e istorie...

Când se vor scrie actele martirice ale scolului XX nu ar trebui să lipsească mărturiile pe care ei doi le-au relatat despre felul în care și-au exprimat iubirea pentru Domnul lor, sub teroare, creștinii din lumea comunistă.

Între timp și Sabina și Richard au plecat Acasă. Toate au avut un rost. Evreul venit din lumea comunistă și-a luat cu el cicatricile trecătoare cu semnificație eternă, în pamânt, pentru a se întâlni față către față cu Evreul care și-a luat cicatricile eterne cu El în Cer.

Mărturia vieții lui Richard a fost mai ales un Document al Istoriei Împărăției Cerurilor.

Cristi Țepeș lucrează din 1990 ca realizator de programe la Televiziunea Română, fiind binecuvântat de 20 de ani cu o soție extraordinară, Lili, cu care are șase copii: Cristina, Teodora, Miriam, Emanuel, Ana și Clara. A realizat mai multe reportaje, documentare, eseuri și interviuri cu Richard Wurmbrand, este co-scenarist al filmului artistic realizat de către CBN în 1994 cu Marcel Iureș în rolul principal, regizor, scenarist și cameraman al documentarului „Richard Wurmbrand”. Ultimul film documentar, „Richard Wurmbrand, primul secol...” a fost difuzat în iunie 2009 la TVR1 în cadrul emisiunii Semne. Lucrează la un volum dedicat Depoziției din fața Comisiei Senatului SUA și la un altul, biografic, Fata lui Wurmbrand. Are în pregătire documentare despre Ioan Alexandru, Niculiță Moldoveanu și Sergiu Grossu, apreciind orice ajutor sau sugestie pentru aceste proiecte. Poate fi contactat prin email la adresa: cristitepes@yahoo.com

Exploatarea comunistă a religiei

---

traducere de Cristi Tepeș și Sorin Berchez

Audiere

în fața

Subcomisiei de Investigare a Administrației Securității

Interne și a altor Legi ale Securității Interne

a Comitetului pentru Probleme Juridice

Senatul Statelor Unite

al 39-lea Congres

a doua Sesiune

Vineri, 6 mai 1966

Washington D.C.

Subcomisia întrunită la cerere, la ora 10:20, în camera 18, la sediul vechi al Senatului, președinte: Senator Thomas J.Dodd.

Au fost prezenți și: Jay G. Sourwine, consilier șef, Benjamin Mandel, director pentru cercetare, Frank W. Schroeder, examinator șef și Robert C. McManus, analist de investigații

Senatorul Dodd (Th. D., în continuare)

Rog asistența să facă liniște. Martorul nostru astăzi este pastorul Richard Wurmbrand, refugiat din România. Dl.Sourwine îl va prezenta și va da citire recomandărilor dr.Wurmbrand. Înainte de aceasta, doresc să vă mulțumesc pentru prezența dumneavoastră aici. Într-o oarecare măsură cred că îmi este cunoscută natura mărturiei dumneavoastră. Consider că faceți un bun serviciu cauzei lumii libere, (...)

Th.D.: Domnule pastor, câte limbi vorbiți?

Reverendul Wurmbrand (R.W. în continuare): Legenda spune despre mine că vorbesc mai multe limbi. În jur de 14.

Th.D.: Patruzeci?

R.W.: Patrusprezece.

Th. D.: E clar că vorbiți engleza.

R.W.: Da, engleza, franceza, germana, maghiara și așa mai departe.

Th. D.: Veniți direct din România?

R.W.: Nu, din România am plecat în Italia, din Italia la Oslo, apoi din Europa am venit în State.

Th. D.: De unde?

R. W.: Din Paris.

Th. D.: Când a fost asta?

R. W.: Am venit în State în urmă cu trei săptămâni.

Th. D.: Înainte de a pleca din România, poliția secretă v-a cerut să vă luați anumite angajamente?

R. W.: Înainte de a părăsi România, am fost chemat de două ori la poliția secretă. Prima dată mi-au spus că nu știu dacă îmi vor da voie să plec din țară cu familia mea. Mi-au spus: „S-au primit dolari pentru tine. Va trebui să pleci din țară, dar poate peste un timp, pentru că amintirea ți-e prea proaspătă și ai o pană prea ascuțită.“

Th.D.: Poftim?

R. W.: Pana. „Scrii prea bine. Poate ar fi bine să rămână cineva din familie ostatec aici“. A doua oară când m-au chemat, mi-au spus: „Vei pleca din țară, dar să ai mare grijă acolo. Poți să-l predici pe Hristos cât vrei. Știm că ești predicator, dar nu te lega de noi. Nu vorbi împotriva comuniștilor. Dacă vorbești împotriva comunismului, vom găsi un gangster care pentru o mie de dolari te va lichida. Cu tine jucăm cu cărțile pe masă. Ai iesit din închisoare, unde ai întâlnit oameni care au fost aduși înapoi din Occident“.

Era adevărat. Fusesem în închisoare cu un preot ortodox român, Vasile Leu, care fusese răpit din Austria. I-am văzut degetele cu unghiile smulse și zdrobite, de care mi-au amintit ei. „Tu știi cum sunt închisorile noastre și că poți ajunge înapoi în închisoare“. Al treilea lucru pe care mi l-au spus a fost: „Mai este o posibilitate pentru tine. Te

Fotografie făcută după ieșirea din închisoare

putem distruge moral afară. Găsim noi o poveste cu o fată sau legată de bani sau altceva pe care oamenii vor fi destul de proști s-o creadă. Te vom distruge dacă te atingi de noi.“ În aceste condiții am putut să plec.

Din păcate, în Occident am întâlnit oameni, chiar conducători religioși, care mi-au spus același lucru: „Predică-l pe Hristos cât vrei, dar nu te atinge de comuniști“. (...)

Th.D.: Din 1956 până în 1959, înțeleg că ați avut activitate religioasă în ciuda legilor împotriva unor asemenea manifestări, nu-i așa?

R.W.: Când am ieșit din închisoare, în 1956, am primit autorizația să predic - sigur, nimeni nu poate să predice în țara noastră fără recunoașterea statului - și la început am primit aprobarea, care mi-a fost retrasă după prima săptămână de predicare. Motivele au fost mai degrabă hilare. Într-o predică am spus că un creștin trebuie să aibă nădejde pentru că roata istoriei și roata vieții se pot întoarce. „Te-ai referit la noi, că se va schimba comunismul, va cădea. Comunismul nu va cădea niciodată.“ Mi s-a reproșat că într-o predică am spus că toți creștinii trebuie să aibă răbdare, răbdare și iar răbdare. „Aha, adică vor veni americanii și până atunci să avem răbdare.“ Totul era interpretat greșit, prin urmare mi s-a retras recunoașterea. Apoi, în general, în țările sovietice există o biserică subterană care funcționează după principiile primilor creștini. Abia acum înțelegem texte biblice pe care nu le-am înțeles până acum.

Nu știam de ce scrie în Biblie că unui om pe care îl chema Simon i se spune Petru. Simeon s-a numit Niger și așa mai departe. Toți aveau și alte nume decât cel primit de la mama lor. Așa este cu noi acum. În fiecare sat mi s-a spus altfel. Mi s-a spus Valentin, Georgescu, Ruben. În fiecare sat am avut alt nume, așa am putut să predic. La început nu am înțeles de ce Isus, la ultima cină, a spus: „Mergeți în oraș unde veți găsi un om cu un ulcior, mergeți după el și unde intră el acolo să pregătiți cina“. De ce nu le dă o adresă, un număr, o stradă? Acum știm și noi de ce, fiindcă atunci când avem întâlniri de rugăciune ascunse nu dăm niciodată adresa.

Nu știm dacă omul acela nu este un informator al poliției secrete. Spunem omului să aștepte într-o grădină publică sau în altă parte și când trece pe lângă el cineva cu o floare sau cu o cravată, să meargă după el. Nu facem cunoștință unul cu altul și dacă vrea cineva să știe numele celui alt, știm că este informator al poliției secrete. În felul acesta am creat o tehnică de lucru a bisericii ascunse, așa am putut predica.

Th.D.: Cum ați putut supraviețui? Din ce vă întrețineți?

R.W.: Creștinii m-au sprijinit pretutindeni. Nu aveam un salariu lunar, dar creștinii peste tot m-au ajutat. Prima întrebare care se pune în România referitor la un pastor sau un preot din orice confesiune este dacă a fost în închisoare. Dacă a fost în închisoare se califică pentru a fi ajutat de creștini.

Th.D.: Ați fost arestat din nou în 1959.

R.W.: Da.

Th.D.: Ați fost în aceeași închisoare până la eliberarea din 1964?

R.W.: Nu. Am fost în mai multe închisori.

Th.D.: Puteți să ne faceți descrierea unei celule de închisoare?

R.W.: Existau mai multe feluri de celule. În primii doi, aproape trei ani, am stat în regim de carceră. Era în clădirea cea mai frumoasă din București, sediul Ministerului de Interne. Este o clădire pe care toți occidentalii o admiră. Casa Alba este o vilișoară față de sediul nostru. Celulele sunt acolo la zece metri sub pământ. Nu au ferestre. Aerul intră printr-o țevă. Erau câteva mese pe care se aflau niște saltele din paie. Nu poți face decât trei pași

Richard Wurmbrand

înăuntru. Nu eram scoși din aceste celule decât pentru interogatorii, în timpul cărora deținuții erau bătuți și torturați. Ani de zile nu am văzut soarele, luna, florile, zăpada, stelele, nici un om în afară de anchetatorul care mă bătea, dar pot să vă spun că am văzut cerul deschis. L-am văzut pe Isus Hristos, am văzut îngeri și am fost fericiți acolo. Am fost tratați foarte rău, cu scopul de a înnebuni. Nu auzai nici un zgomot, o șoaptă în celulă. Gardianul avea pâslari. Ani de zile să nu auzi nimic! În toți acești ani în închisoare, nu am avut nici o carte, o foaie de hârtie, un ziar, nimic care să ne distragă atenția în afară de faptul că, din când în când, se instalau pe coridor magnetofone. Nu știam că este un magnetofon. Nu văzusem așa ceva. Dar deodată am auzit muzică românească minunată și ne-am bucurat. Nu știam ce s-a întâmplat cu comuniștii că ne-au făcut o bucurie, dar după zece sau cincisprezece minute, deodată am auzit: „Au, au, au, nu mă bateți“, torturarea unei femei, care a durat o jumătate de oră. Dintre cei o sută de deținuți din celula aceea, de pe coridorul acela, fiecare recunoștea că era soția sau fiica lui. Și eu am crezut că era soția mea. Dacă n-aș avea semnele pe trup, un occidental nu va înțelege niciodată care sunt garanțiile care mă recomandă.

Th.D.: Scuzați-mă, cine nu va înțelege niciodată?

R.W: Un occidental nu poate înțelege.

Th.D: Un occidental?

R.W.: Un occidental nu poate înțelege. Dumnezeu este aici și știe că nu voi spune tot adevărul pentru că, dacă vi-l spun, veți leșina și veți pleca din sală pentru că n-o să mai suportați să auziți cele ce s-au întâmplat. Dar vă spun că voi povesti cum în închisoare au răstignit o pisică în fața noastră. Au batut cuie în picioarele pisicii care atârna cu capul în jos. Vă puteți imagina gemetele pisicii și strigătele deținuților înnebuniți, care se dădeau cu capul de ușă: „Dați drumul pisicii, lăsați pisica în pace“. Iar comuniștii răspundeau politicos: „Desigur, vom da drumul pisicii, dar înainte dați-ne declarațiile de care avem nevoie“. Am văzut oameni care au dat declarații împotriva soțiilor lor, împotriva copiilor lor, a părinților lor pentru a scăpa pisica. Au făcut-o din nebulie, iar părinții și soțiile lor au fost torturați ca pisica. Asemenea lucruri s-au petrecut cu noi.

Th.D: Mai erau și alți creștini în închisoare împreună cu dumneavoastră?

R.W: Erau sute de episcopi, preoți, călugări în închisoare; soția mea care este lângă mine, a fost cu călugărițe catolice. Ea mi-a spus că erau niște îngeri care au ajuns în închisoare. Aproape toți episcopii catolici au murit în închisoare. În închisoare au fost și nenumărați ortodocși și protestanți.

Th.D: Ceea ce voiam să vă întreb - cred că nu am fost destul de clar - era dacă creștinii au fost tratați sau maltratați în mod diferit?

R.W.: În închisoare toți erau tratați prost. În această chestiune nu pot fi contrazis, pentru că am fost la doctori și am mai multe oase rupte decât oricine altcineva, pe care ori eu mi le-am rupt, ori altcineva mi le-a rupt. Și dacă n-aș fi fost un om al bisericii ci un ucigaș - este o crimă să torturezi și un ucigaș. Deținuții creștini au fost torturați prin batjocorirea religiei lor. Vă voi descrie o scenă de la închisoarea din Pitești în legătură cu tortura și batjocura adusă creștinilor și, credeți-mă, aș renunța la viața veșnică din paradis, după care tânjesc, dacă exagerez cu ceva. Dumnezeu este aici și știe că nu spun totul. Nu se poate spune. Sunt și doamne aici. Aud și alți oameni. Într-o duminică dimineața, la închisoarea din Pitești, un tânăr creștin era în a patra zi de când fusese legat de o cruce, zi și noapte. De două ori pe zi crucea era întinsă pe jos și ceilalți o sută de deținuți au fost obligați prin bătaie și tortură să-și facă necesitățile pe fața și trupul lui. Apoi crucea era ridicată, iar comuniștii înjurau și își băteau joc: „Iată-l pe Hristosul vostru, ce frumos este, adorați-l, îngenunchiați înaintea lui, ce frumos miroase Hristos al vostru“. A venit duminica dimineața și un preot catolic, pe care îl cunosc, în celula mizerabilă cu o sută de deținuți, a apărut cu o farfurie cu excremente și un vas cu urină care i s-au dat și a fost obligat să officieze sfânta mesă cu aceste elemente, ceea ce a și făcut. L-am întrebat după aceea: „Părinte, cum ai putut face așa ceva?“. Era pe jumătate nebun. Mi-a răspuns: „Frate, eu am suferit mai mult decât Hristos. Nu-mi reproșa ce am făcut.“ Ceilalți deținuți au fost bătuți ca să ia împărtașania în această formă, cu comuniștii în jurul lor. „La te uită ce sacramento aveți, ce biserică sfântă, ce frumoasă este biserica voastră, ce ritual sfânt v-a dat Dumnezeu să îndepliniți.“ Eu nu sunt un om important. Am fost în închisoare printre oameni slabi și neînsemnați dar vorbesc despre o țară în suferință și pentru o biserică în suferință și pentru eroi și sfinți ai secolului XX; în închisoarea noastră au fost asemenea sfinți spre care nu îndrăznesc să-mi ridic privirea. Sunt protestant dar printre noi au fost episcopi catolici, călugări și călugărițe despre care credeam că atingerea poalei hainei aduce vindecarea. Nu eram vrednici să le dezlegăm șireturile pantofilor lor. Asemenea oameni au fost torturați și batjocoriți în țara noastră. Și chiar dacă prin asta voi ajunge din nou în închisorile din România, să fiu răpit de comuniști și să fiu torturat din nou, nu pot să tac. Le datorez asta celor care au suferit acolo.

Th.D.: Poliția secretă din România folosea tehnica de spălare a creierului?

R.W: Cel mai rău lucru a fost spălarea creierului. Toate torturile dinainte erau nimic față de spălarea creierului. Vă voi descrie pe scurt acest lucru: mai întâi eram drogați. Drogul era pus în mâncarea noastră. Nu știam despre existența drogului. Dar am observat rezultatele, care erau de două feluri. Mai întâi, a fost ceea ce doctorii numesc "aleulia", care însemna lipsa de putere a voinței. Puterea voinței era complet anihilată. Dacă ni se spunea "Ridică mâna", o ridicam. Dacă nu mi se spunea să o las jos, n-aș fi lăsat-o niciodată în jos. În același timp eram și foarte subnutriți. Erau perioade când primeam o sută de grame, o felie de pâine pe săptămână. Ni se spunea: „Va dăm atâtea calorii câte aveți nevoie doar pentru a respira“; în felul acesta puterea noastră a fost înfrântă. În al doilea rând, acest drog, sau poate alt drog producea delirul autoincriminării. Am văzut deținuți care în timpul nopții băteau în ușă spunând: „Duceți-mă la anchetator, am ceva nou de declarat împotriva mea“. Deținuții se certau cu anchetatorii lor pentru că voiau să spună mai multe lucruri împotriva lor decât erau interogați. Apoi, la închisoare era un fenomen interesant, faptul că noi, preoții, ascultam confesiunile altor deținuți. Orice om este un criminal. Oamenii care nu au ucis vreodată au

mărturisit că au ucis, că au comis adulter, că furau. Simțeau nevoia să se acuze pe ei înșiși. Era tot rezultatul dopajului.

După o asemenea drogare - care este secretul tuturor proceselor sovietice deschise - în care oamenii se acuză pe ei înșiși - venea vremea spălării creierului. De dimineața de la cinci până la zece seara, timp de 17 ore, trebuia să stăm drepti. Nu aveam voie să ne sprijinim, cu capul obosit în mâini. Era o crimă să închizi ochii. Timp de 17 ore trebuia să stăm așa și să auzim de dimineața până seara: „Comunismul este bun, comunismul este bun...” până când auzai pe câte unul care era de 20 de ani în închisoare sub comuniști, strigând „Comunismul este bun, îmi dau viața pentru comunism“. Tehnica aparținea profesorului Pavlov, sugestia științifică. În închisoare nu erau numai preoți și pastori. Erau sute de țărani și tineri care au ajuns acolo pentru credința lor creștină. Erau separați și supuși unei spălări a creierului specială, nu numai cu „comunismul este bun...“, ci și cu „creștinismul este mort. Nimeni nu mai crede în Hristos, sunteți doar niște nebuni“. Și așa mai departe. Trebuie să vă spun că poate știți cât de departe a mers această spălare a creierului. Nu vreau să pozez aici, ca erou. Sub influența aceasta și eu am crezut că creștinismul a murit. Am crezut...

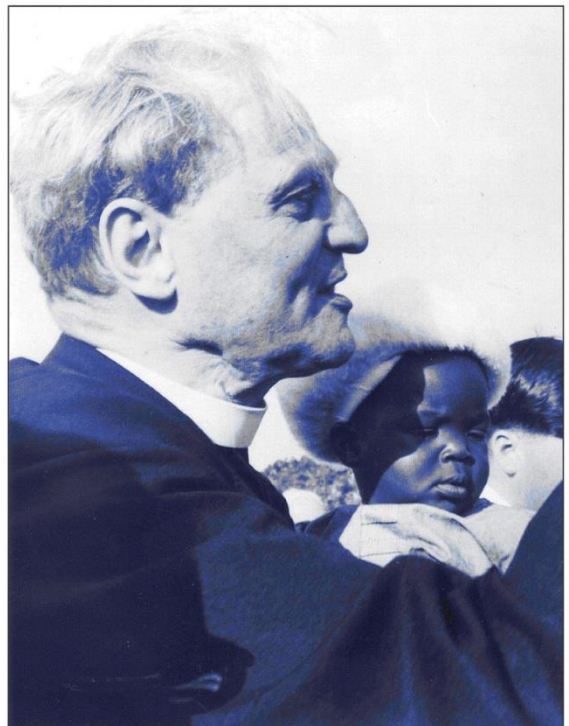
Th.D.: N-am auzit ce spuneți.

R.W.: Am crezut că creștinismul este mort prin aceasta sugestionare. Nimeni nu mai merge la biserică. Ne-au dat cărți poștale. Nu-mi văzusem soția de 10 ani. Mi-au dat cărți poștale, au dat la toți: „Scrie copiilor și soției tale; ar putea să vină să te vadă și să vă aducă pachete“, în ziua aceea eram bărbieriți; am așteptat și am așteptat până seara și n-a venit nimeni. Nu trimiseseră cărțile poștale, dar noi nu știam. Apoi a venit spălarea creierului. „Soțiile voastre se culcă cu bărbați“, cuvinte obscene, „copii voștri vă urăsc. Nimeni nu vă mai iubește în lumea asta. Voi sunteți singurii nebuni. Renunțați la credință. Nimeni nu mai este creștin. Creștinismul a murit“. Am crezut că nimeni nu mai este creștin. Citisem în Biblie că în zilele din urmă va fi o mare apostazie și că oamenii vor renunța la credință. Credeam că trăiesc acea vreme. Dar mi-am spus, dacă a murit creștinismul, voi sta la mormântul lui și voi plânge până va învia din nou, cum a stat Maria Magdalena la mormântul lui Isus și a plâns până când Isus i s-a arătat. Când am ieșit din închisoare, am văzut că creștinismul nu murise. Numărul creștinilor practicanți din România, potrivit datelor date chiar de comuniști, în 20 de ani, crescuse cu 300 procente.(...)

Th.D.: Am mai multe întrebări, dar aș vrea să vedem rănilor și cicatricile dumneavoastră, dacă le aveți.

R.W.: Îmi cer scuze doamnelor din sală.

Th.D.: Nu ne grăbim. Dacă are ceva dreptul la timp, dumneavoastră sunteți acela.

Tinând în brațe un copil

R.W.: Priviți aici, aici, aici priviți și aici, aici. Așa este pe tot corpul.

Th.D.: Cum ați dobândit cicatricea din spatele urechii?

R.W.: Aici mi-au pus cuțitul și au spus: „Dă declarații acuzatoare la adresa episcopilor tăi și a celorlalți pastori. Dai sau nu dai?” Și m-au tăiat. E adevărat că nu m-au tăiat atât de adânc.

Th.D.: Rănile sunt făcute de cuțit?

R.W.: Foloseau tot felul de mijloace de tortură. Te băteau până îți rupeau oasele. Aveau și fier înroșit în foc, cuțit, foloseau orice. Dar primul lucru nu era bătaia, nu era ceea ce făceau, ci cum o făceau. Te interogau foarte politicoși și dacă nu voiai să spui ce-ți cereau ei, spuneau: „Acum e întâi. Pe data de 15 vei fi torturat la ora 10 seara.” Vă imaginați cum erau cele 14 zile care urmau. Au fost deținuți care, în acest timp care le fusese dat, băteau la ușă: „Nu mai pot suporta. Voi spune tot ce vreți”, chiar înainte de a fi torturat.

Th.D.: Aș vrea să vă întoarceți înainte de a vă pune cămașa.

R.W.: Aș vrea să fie foarte clar, eu nu mă laud cu aceste semne. Vă arăt doar trupul torturat al țării mele, al patriei mele, al bisericii mele, care apelează la creștinii americani și la toți oamenii liberi din America să se gândească la trupul nostru torturat și nu vă cerem să ne ajutați. Vă rugăm un singur lucru. Nu-i ajutați pe asupritorii noștri, nu-i lăudați. Nu puteți fi creștini și să lăudați pe inchiizitorii creștinismului. (...)

Eu fusesem reprezentant al Consiliului Mondial al Bisericii în România și după război acest Consiliu a desfășurat o intensă activitate caritabilă, chiar eu însumi am avut relații cu patriarhii români și cu episcopi catolici, ca și cu bapțiștii, penticostalii, luteranii și alții, și am colaborat cu toți aceștia. Iar acum voiau să ne însceneze un proces răsunător, o farsă judiciară, așa cum au făcut în Ungaria cu Cardinalul Mindszenty și voiau să obțină din partea mea acuzații împotriva tuturor celor cu care am avut legături. Pentru că nu am vrut să fac asemenea declarații eu și alții ca mine am fost torturați. Lucrul acesta se întâmpla în mod obișnuit. Nimeni nu intra pe mâinile poliției secrete române fără să fie bătut și torturat. Și încă nu am fost eu torturat cel mai rău, ca dovadă - sunt încă în viață. Dar atât de mulți alții au murit. Aproape toți episcopii catolici din România au murit din cauza tratamentului la care au fost supuși. Pe atunci România se afla sub ocupație rusească și rușii au hotărât ca episcopii catolici să moară.

Unul dintre membrii guvernului era Gromîko, unul dintre călăii creștinilor. Poate vă dați seama de ce îi amintesc numele.

Th.D.: Da, înțeleg de ce.

R.W.: Am văzut preoți catolici, adevărați eroi, murind nu doar pentru Hristos și mărturisindu-L pe El până la capăt, dar și pentru Papa. Am auzit cuvintele unui preot catolic căruia prefer să nu-i dezvălui numele și care a fost întrebat: „Tot mai crezi în Papa?”. Răspunsul lui a fost: „De la Sf.Petru încoace, totdeauna a existat un Papă, și până când Hristos va veni din nou va fi mereu un Papă. Iar cel care este acum în scaunul Sf.Petru, Papa Pius al XII-lea, nu a vrut să facă pace cu voi și niciodată un Papă nu va da mâna cu voi. A fost călcat în picioare și torturat până și-a dat sufletul. A fost omorât sub ochii noștri. În acea perioadă, unul dintre membrii guvernului din al cărui ordin a fost omorât acest preot catolic a fost Gromîko. Preotul a murit cu speranța că niciodată un Papă nu va da mâna cu ucigașii lui.

Th.D.: Ați văzut și ați auzit toate aceste lucruri personal dvs.?

R.W.: Sigur că da. Și nu este singurul caz. Dacă aș începe să vă povestesc toate pe care le-am văzut n-aș mai termina niciodată. Trebuie doar să-mi descarc sufletul în fața dumneavoastră. Vorbesc în numele unei țări și în numele unei biserici. În România suntem foarte supărați din cauza tuturor acestor compromisuri. Trebuie să vă spun că am fost în Anglia înainte de a veni în Statele Unite și m-am întâlnit cu câțiva reprezentanți ai creștinilor din Anglia. Arhiepiscopul de Canterbury, mulți clerici și alți reprezentanți au vizitat recent România, chiar anul trecut. Cu această ocazie i-am întrebat pe câțiva lideri ai creștinilor - nu le dau numele: „De ce ați luat parte la banchet alături de tortionarii noștri? Sunt un pastor neînsemnat, nu pot să vă cer socoteală, dar vorbesc în numele celorlalți care nu pot vorbi singuri. De ce ați luat parte la banchet alături de tortionarii noștri?” (...) Dl. Sourwine: (J.S. în continuare) Ați fost interogată de poliția secretă română, este adevărat? (...) Poliția secretă din România este, cel puțin în opinia dvs., la fel ca oricare altă poliție secretă comunistă?

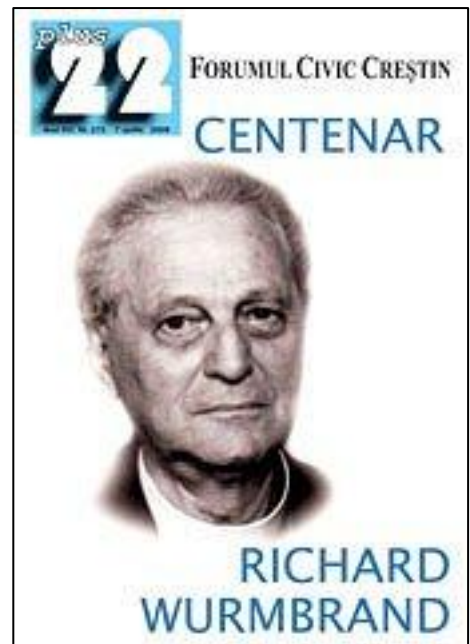
R.W.: Bineînțeles. Nu există absolut nici o diferență, iar înregistrările interogatoriilor importante - cum au fost cele prin care am trecut eu - erau trimise la Moscova. Știu acest lucru de la preotul ortodox Vasile Leu care a fost răpit din Austria și a fost dus apoi la Moscova. Acolo a fost supus unui interogatoriu în care i s-au pus întrebări despre mine. La Moscova se știa totul despre România. Lucrau mână-n mână. Pe atunci poliția secretă din România avea consilieri sovietici.

J.S.: Cred că ați răspuns întrebării mele, totuși ați putea să ne spuneți mai mult legat de această problemă? Care au fost politica și practicile comuniștilor cu privire la religie în țările unde au venit la putere?

R.W.: Au folosit trei instrumente importante. În primul rând persecuția, pentru a-i face pe toți să tremure de frică. Ei niciodată nu au recunoscut că ar fi băgat pe cineva la închisoare din motive religioase. Totdeauna găseau motive politice când voiau să închidă pe cineva.

Am să vă dau exemple de câteva motive politice. Un pastor unitarian, prieten cu mine, a fost închis și condamnat la 7 ani de închisoare sub acuzația că în Ajunul Crăciunului a spus despre Isus că a fost un prunc pe care Irod a vrut să-l omoare dar Maica Precista a fugit cu el în Egipt. Acuzația era următoarea: „Așa deci! Vrei să spui că noi suntem sub Irod și sperii că Nassar va fi de partea imperialiștilor, de aceea ai vorbit despre Egipt”. Un alt prieten de-al meu, un pastor, a fost condamnat la 15 ani de închisoare. Era unul dintre oamenii cei mai curați pe care i-am văzut în viața mea. Acuzația care i-a fost adusă a fost aceea că a predicat într-o dimineață de duminică, într-un sat, din capitolul 21 din Evanghelia lui Ioan, unde se spunea că Domnul, mergând pe malul mării, i-a văzut pe apostoli și i-a întrebat: „Aveți ceva de mâncare?”.

Răspunsul lor a fost: „Nu avem!” Isus le-a spus mai departe: „Aruncați năvodul în partea dreaptă”. Deci pastorul predica de la amvon aceste lucruri. El a întrebat: „Aveți ceva de mâncare?”. Când a pus întrebarea, toata lumea a izbucnit în plâns pentru că la noi țărani nu au ce să mănânce. După colectivizarea agriculturii țărani noștri nu mai au nimic de mâncare. Copiii lor nici măcar n-au posibilitatea să vadă ce culoare au laptele și fructele. Totul merge

Suplimentul dedicat de Revista 22 din
7.04.2009

la colectiv, și de acolo poate în Vietnam sau în altă parte. Nimeni nu știe precis unde. Populația nu vede nimic. Cei care erau la biserică au început să plângă pentru că nu aveau nimic de mâncare și atunci pastorul care nu știa pe ce lume se află a spus: „Dragi copii, nu aveți nimic de mâncare pentru că ați aruncat năvodul în partea stângă. Trebuie să aruncați plasele în partea dreaptă“ - vrând să spună prin acest lucru în partea unde se afla îndurarea și bunătatea lui Dumnezeu. A doua zi agenții poliției politice erau la ușa lui. „Aha, ai spus oamenilor să nu meargă spre aripa stângă cu comuniștii, ci spre dreapta cu imperialiștii“. Pentru această acuzație a primit 15 ani de temniță. S-a folosit deci în primul rând această metodă a persecutării. Cea de a doua la care s-a recurs a fost cea a coruperii. Trăim în vremea urâciunii pustiirii din locurile sfinte. Totdeauna au existat papi buni și papi răi, preoți buni și preoți răi. Pentru prima dată în istoria Bisericii, conducerea bisericilor este controlată de comitetul central al unei puteri declarat atee. Comitetul central al partidului hotărăște cine trebuie să fie patriarh, cine să fie predicator baptist, penticostal și așa mai departe. Peste tot au găsit femei și bărbați slabi, având câte un păcat ascuns. Pe aceștia i-au pus în fruntea bisericilor, astfel că astăzi la seminarul nostru teologic de la București se predă o teologie potrivit căreia Dumnezeu a avut trei descoperiri - una prin Moise, a doua prin Isus și a treia prin Karl Marx, precum și alte lucruri de felul acesta. Religia este coruptă din interior. Religia a fost folosită pe scară largă și continuă să fie folosită ca unul din instrumentele politicii comuniste. Peste tot preoții trebuiau să facă propagandă în favoarea colectivizării agriculturii și peste tot unde comuniștii au ceva important de făcut, cunoscând influența de care se bucură religia, preoții și pastorii sunt puși să predice acest lucru.

J.S.: Comuniștii și-au manifestat opoziția numai față de creștinism sau și față de toate religiile?

R.W.: Față de toate religiile. Religia iudaică a fost persecutată la fel ca și creștinismul. În închisoarea de la Gherla era o celula plină cu rabini întemnițați. Am întâlnit în închisoare și preoți musulmani.

J.S.: I-au închis separat pe rabini într-o celula?

R.W.: Da.

J.S.: Pe creștini în altă celulă, și...

R.W.: Nu, erau la un loc cu noi, dar pe rabini, din cauză că trebuiau să respecte un anumit regim alimentar, la Sabat și altele, i-au închis separat pentru a nu provoca incidente cu ceilalți deținuți.

J.S.: Conducerea închisorii permitea evreilor să-și practice religia?

R.W.: Da.

J.S.: Să-și practice religia?

R.W.: Da, sub o formă. Puteau să respecte regulile privind dieta, să nu mănânce tot ce li s-ar fi dat. Asta este tot. Nu le dădeau mâncare special pregătită pentru ei.

Th.D.: Și rabinii au fost supuși la același fel de torturi pe care le-ați îndurat dvs.

R.W.: Da, bineînțeles. Nu exista nici o diferență în această privință. Aș vrea să vă spun un lucru care ar putea suna ca o anecdotă. Odată am avut o discuție cu comandantul închisorii din Târgul Ocna, în care el mi-a spus: „Noi nu suntem ca fasciștii care au făcut diferențe radicale și i-au persecutat pe evrei și pe unguri. Noi nu suntem așa. Privește numai în jurul

R.W.: Da.

J.S.: Nu din cauza religiei?

R.W.: Nu. Puteau fi și atei. Erau chiar și membri ai partidului comunist, dar, dacă erau evrei de origine, erau mutați în poziții mai joase. Toți evreii din poliția secretă au fost dați afară.

J.S.: (...) Recrutau agenți comuniști din comunitatea religioasă liberă?

R.W.: Sigur că da. Era un profesor, Iustin Moiescu.(...) Niciodată nu fusese preot. Însă era într-adevăr un om inteligent și foarte cultivat. Era profesor de istoria bisericii, însă era un laic. La noi se dăduse o lege care nu-ți dădea voie să fii profesor într-un institut teologic dacă nu ești preot, așa că el și-a dat demisia. A făcut acest lucru pentru că nu dorea să fie preot. Era cunoscut în toată țara ca afemeiat și ca bețiv, nimeni nu-l aprecia. Apoi am aflat deodată că în câteva săptămâni a fost făcut preot, episcop și apoi mitropolit de Iași, care reprezintă cea mai înaltă funcție după cea de patriarh.

J.S.: Este vorba de Biserica Ortodoxă Română?

R.W.: Da. Despre Biserica Ortodoxă Română. Oricare vor fi consecințele pentru mine, v-am spus cum am fost amenințat și aceste amenințări nu sunt doar vorbe. De curând, în Italia, doi români au fost răpiți. Știm care le sunt numele. Știu ce mi se poate întâmpla mie. Cu toate acestea, vă spun că acest Iustin Moiescu a denunțat personal un grup de 400 de țărani creștini din propria sa episcopie. Am fost închis la un loc cu ei. El îi denunța pe preoții care îi erau subordonați, atunci când afla că ar fi spus vreun cuvânt considerat contrarevoluționar. Avea o barbă foarte impresionantă. El a venit spre lumea liberă și a fost acceptat ca episcop. Cei din Occident credeau că vorbesc Bisericii Ortodoxe Române, când, de fapt, vorbeau poliției secrete din România. Lucrul interesant este că nu-mi pasă dacă oameni precum Iustin Moiescu sau Gromiko, ori alți trădători ca ei sunt acceptați. Nu mă deranjează că sunt primiți în Vest. Dar mă întreb pe mine însumi dacă în orice afacere, în orice dispută, ambele părți nu trebuie să iasă în câștig? Îți dau marfa, dar trebuie să-mi dai banii pe ea. Îi primim pe cei care v-au vândut. Dar Estul ce accepta în schimb de la noi? Dacă problema ar fi fost pusă în felul următor: „Îl acceptăm pe Iustin Moiescu al vostru, dar și voi trebuie să acceptați ca în România să existe o societate biblică“, această societate biblică ar fi existat. Însă acceptăm totul fără a cere nimic în schimb. Iustin Moiescu face parte din poliția secretă. Apoi tot ei l-au trimis în America pe preotul Liviu Stan. Toată lumea știe că el este omul comuniștilor. Când comuniștii au venit la putere, el a fost printre primii care au lipit afișe pe pereți, prin care se cerea creștinilor să voteze cu comuniștii. Afișele aveau numele acestui preot. Comuniștii din România nu sunt proști ca să trimită aici un om care să spună: „Eu sunt de partea partidului comunist“. Oficial, Liviu Stan a venit ca reprezentant al Bisericii Ortodoxe Române. Au mulți oameni de acest fel. De curând au trimis un preot pe nume Anania. E un lucru foarte interesant cu acest preot. Anania a fost cu mine în închisoare. Zece ani a fost închis de comuniști. A fost bătut. A fost supus operațiunii de spălare a creierului. Au o asemenea încredere în reușita acestei operațiuni de spălare a creierului încât au avut încredere să-l trimită în Vest și acum lucrează pentru ei.

Th.D.: Este preot într-o poziție bună? În ce biserică?

R.W.: În Biserica Ortodoxă. Vă vorbesc cu durere în suflet. Nu vreau să polemizez cu nimeni. (...)

J.S.: Măsurile restrictive asupra exercitării religiei în România sunt la fel de grele ca acum 10 sau 15 ani?

R.W.: Nu, nu sunt mai grele, și am să explic de ce. Am fost la o familie săracă, o familie cu cinci copii. În general la noi oamenii sunt săraci, incredibil de săraci. Salariul meu, când am plecat din România, era de 28 de dolari. O să spuneți că 28 de dolari pe săptămână este puțin. Dar nu erau pe săptămână, ci pe lună. Fiului meu nu i s-a permis să-și termine studiile din cauza condamnării mele. A lucrat în construcții și avea 30 de dolari pe lună. Episcopul nostru avea 70 de dolari. Acum oamenii sunt foarte, foarte săraci.

Th.D.: Când spuneți dolari, înțelegeți echivalentul?

R.W.: Da, echivalentul a 70 de dolari. Am fost, deci, la această familie foarte săracă, au cinci copii, și în timp ce mângâiam pe unul dintre ei, mama lui mi-a spus: „E un copil atât de bun. Nu plânge nici când îi este foame“. Încetase să mai plângă, pentru că știa că plânsul nu folosește la nimic. Nu ai cum să faci rost de mâncare numai dacă plângi. Copilul acesta, deci, nu mai era pedepsit, pentru că nu mai plângea. Românii nu mai plâng. De aceea nu mai trebuie să mai fie bătuți. Românii, ca și celelalte popoare din spatele cortinei de fier sunt disperăți. Au părăsit orice speranță că vor mai fi vreodată eliberați. Ani de-a rândul am auzit la un post de radio, spunându-se: „Ridicați-vă împotriva comunismului!“ Și, atunci când ne-am revoltat, am fost părăsiți. Vedem apoi cum opresorii noștri sunt sprijiniți. Am să vă povestesc o scenă. Credeți-mă, Dumnezeu este aici. Am să vă relatez această scenă exact cum s-a petrecut. Era în anii când mi se făcea spălarea creierului, în cel de-al paisprezecelea an de închisoare. Ne strănsesem pentru o întâlnire și maiorul Alexandrescu, comandantul închisorii din Gherla ne-a ținut o cuvântare în care ne-a spus: „Proștilor, zaceți în închisoare de 15-20 de ani și așteptați să vină americanii! Credeți că or să vină americanii să vă elibereze? Am să vă spun eu care sunt noutățile. Americanii vin, dar nu ca să vă elibereze. Vor veni ca să ne ajute, ca să facă afaceri cu noi. Vin pentru comerț. Acum știți și voi. Puteți să le cereți voi americanilor tot ce vreți, că tot n-or să vă dea nimic. Dar, dacă îi insultați și vă bateți joc de ei, atunci or să vă dea bani. Noi am fost mai șmecheri decât voi“. Acestea sunt cuvintele pe care le-am auzit cu urechile mele. Astfel de lucruri s-au întâmplat la noi în țară.

Richard și Sabina

J.S.: Există astăzi biserici deschise în România, unde să poată merge oricine?

R.W.: Încă nu am terminat cu această problemă. Există o oarecare relaxare, dar în ce sens? Oamenii au încetat să mai lupte. Mișcările politice clandestine nu mai există. Nu mai au pentru ce. Deci totul s-a liniștit la noi în țară. De aceea, comuniștii nu mai au nevoie să practice aceiași politică a terorii de mai înainte. Ani de zile am stat la închisoare alături de hoți și de criminali. Chiar și înainte de a fi închis, am fost capelan la o închisoare. După ce a furat, un hoț se poartă ca un gentleman. El le dă chelnerilor cel mai gras bacșiș, invită fetele și face cinste tuturor cu vinul cel mai bun. Se poartă așa pentru că banii pe care îi cheltuie sunt bani nemuniciți. Comuniștii sunt ca acești hoți. Au furat jumătate din Europa, au furat și Rusia, precum și o mare parte din Asia. Acum, că sunt stăpâni peste tot ce au furat, se poartă ca niște gentlemani și așteaptă următoarea ocazie să-și continue hoțiile. În sensul acesta există o relaxare, fără să fie însă una radicală. Continuă să existe dictatura unui regim declarat ateu. Există un singur partid. Acolo unde nu există decât un partid, nu poate fi libertate religioasă.

Avem alegeri. La noi este o glumă despre Dumnezeu care l-a creat pe Adam. Se spune că a creat doar o femeie, pe Eva, și i-a spus lui Adam: „Ești liber să-ți alegi de nevăstă pe oricine vrei tu“. De ales, n-o putea alege însă decât pe Eva. Așa este și cu alegerile la noi. Guvernului nu-i pasă dacă babele se duc la biserică. În schimb, copiii și tinerii noștri sunt hrăniți cu otrava ateismului. Nu ne este permis să contracaram această politică, și nimeni nu știe ce roade amare va aduce această sămânță otrăvită. Mi-ați pus o întrebare, și anume dacă există biserici deschise pentru oricine. Dacă cineva vine în România în vizită - în Rusia este altă situație - rămâne de-a dreptul impresionat. Liturghia ortodoxă este ceva foarte frumos, ceva mareț. Dacă cineva din străinătate vine în România, o să vadă mii de biserici deschise, liturghii, predici, mulți oameni venind la biserică. Am discutat cu americanii care au venit în România și mi-au spus: „Am rămas foarte impresionat!“ Există acum o anumită libertate religioasă. În România îți este permis să spui cât vrei tu că Dumnezeu este bun. N-ai voie să spui că Diavolul este rău. Sfântul Ioan Botezatorul și-ar fi putut salva viața, dacă ar fi spus doar: „Pocăiți-vă căci Împărăția Cerurilor este aproape.“ Atunci nimeni nu s-ar fi atins de el. Când însă a zis despre Irod că este rău, atunci au pus mâna pe el. Dacă Hristos ar fi rostit o mie de Predici de pe munte, nu l-ar fi răstignit. Au făcut-o, însă, pentru că a spus: „Pui de năpârci!“ În România, poți să spui că Dumnezeu este bun, dar nu ai voie să spui: „comunismul este crud, în numele lui se săvârșesc atrocități, este o crimă să otrăvești copiii cu doctrina ateismului.“ Dacă faci așa ceva, atunci ești aruncat în închisoare. Sunt o mulțime de preoți, de rabini și de pastori care fac compromisuri și refuză să pună punctul pe „i“. (...)

J.S.: Ați amintit de demonstrațiile organizate de comuniști. Există în România demonstrații împotriva guvernului sau a politicii sale?

R.W.: Nimeni nu poate spune nici măcar un cuvânt critic la adresa lui. Așa ceva este de neconceput la noi. Am să vă spun ceva ce vă va face poate să râdeți. Pentru noi însă e deosebit de tragic. Însă lucrurile s-au întâmplat întocmai cum vă voi povesti mai departe. Un bărbat pe care îl cunosc personal se afla într-o frizerie din Sibiu. În timp ce bărbierul îl rădea, acest om i-a zis: „Nu știu ce să mă fac. Părul îmi cade întruna.“ Bărbierul i-a spus: „Nu-i nimic, o să-ți fac un masaj puternic. Dar oricum, nu trebuie să-ți faci nici o grijă. Oamenii cei mai deștepți au fost chelioși.“ Alături, pe un alt scaun, stătea un ofițer al poliției secrete care l-a întrebat deodată pe frizer: „Ce ai spus?“ „Am spus că cei mai deștepți oameni din lume au fost chelioși.“ „Vrei să spui, deci, că Stalin nu e deștept?“ Poate vi se pare un lucru de tot râsul, dar pentru noi era ceva tragic. Nimeni nu îndrăznește să spună nici un cuvânt.(...) Dacă ascultă cineva emisiuni străine nu mai este pedepsit acum. Dar este înregistrat. Știți ce se întâmplă la noi? Există valuri de teroare. Un mare val de teroare a fost din 1948 -1949 până în 1955. A urmat o relaxare până în 1958, timp în care nimeni nu a fost arestat și totul a fost

notat. Apoi, în 1959, a fost un nou val de teroare, când toți cei ce au fost urmăriți ani de zile au fost luați. Urmărirea noastră continuă și acum. Nu te arestează. Dar toată lumea știe că este urmarită și că totul este înregistrat, notat. Nu vă puteți imagina până unde merge această rețea de urmărire. Într-un orașel de-al nostru este o bisericuță baptistă cu numai 22 de membri. Pastorul acelei biserici mi-a spus că este informator al poliției secrete (Securitate) și că știe despre trei membri din biserica lui care dau informații împotriva lui. Asta se întâmplă în biserica în care eram și eu. Slujitorul bisericii avea ordin să informeze cine vine la mine. Eu nu aveam salariu, prin urmare, oamenii care veneau la mine îmi aduceau pachete cu mâncare și îmbrăcăminte și altele. Slujitorul trebuia să vadă cine vine cu pachete. În bisericile cele mai mici sunt cinci sau șase care urmăresc ce fac ceilalți. Se spionează unii pe ceilalți. Copii îl spionează pe tatăl lor și așa mai departe. Nu-i mai dai de capăt, așa că nimeni nu mai face nimic.

Th.D.: Aș fi interesat de interogatoriile la care erai supuși. Dacă înțeleg corect, durau ore întregi, e adevărat?

R.W.: Da, desigur.

Th.D.: Pe scurt, ce vă întrebau?

R.W.: Mă întrebau multe lucruri. Mai întâi voiau să știe cine dintre episcopii, preoții, pastorii și laicii pe care îi cunoșteam vorbeau împotriva revoluției. Cine spunea ceva împotriva statului. Cine avea ceva împotriva guvernului. Cum se organizau și așa mai departe, la infinit. La un moment dat, eram obosit de atâta bătaie. Atunci mi-au spus:

Prezentându-și cicatricile în fața comisiei Senatului SUA

„Domnule Wurmbbrand, să presupunem că nu sunteți un contrarevoluționar, sunteți un pastor binecunoscut în toată țara, toți au încredere în dumneavoastră, ați stat de vorbă cu episcopi și tot felul de oameni și ați fost în atâtea sate și orașe, mulți v-au mărturisit multe lucruri... spuneți-ne cine sunt contrarevoluționarii. Nu ne spuneți despre ceea ce faceți dumneavoastră. Cu dumneavoastră nu avem nimic. Nu sunteți un contrarevoluționar. Dar faceți-ne dovada loialității dumneavoastră față de stat, spuneți-ne cine sunt contrarevoluționarii. Sunteți dispus s-o faceți?“. Iar eu am răspuns: „Da sunt dispus“. Când au auzit că sunt dispus, m-au întreat: „Fumați, doriți să beți ceva?“ În momentul acela puteam să obțin tot ce doream. Iar ofițerul știa că va primi o altă stea dacă va obține de la mine această informație. „Cine sunt contrarevoluționarii?“ m-a întreat. I-am răspuns „După cum știți, am lucrat la scară internațională, deci vă pot spune care sunt contrarevoluționarii nu numai din România, ci și din Rusia“. O, ce bucuros mai era. I-am spus: „În Rusia ministrul de Interne este Yagoda, care a ucis mii de oameni pentru că erau conrarevoluționari. Apoi au descoperit cine era adevăratul contrarevoluționar, adică Yagoda, pe care l-au împușcat pentru că era contrarevoluționar. Apoi, ministru de Interne a fost Beria, care a ucis mii de oameni pentru că erau contra revoluției. După aceea au descoperit cine a fost adevăratul contrarevoluționar: Beria. De ce îi căutați pe contrarevoluționari în biserică? Căutați-i în partidul vostru“. În România a fost la fel. Comuniștii nu sunt numai împotriva creștinilor. Ei sunt împotriva

Împreună cu Regele Mihai și Regina Ana

tuturor. Sunt împotriva tovarășilor lor. Am fost în închisoare cu Lucrețiu Pătrășcanu, marele conducător comunist, omul care a adus comunismul la putere în țara noastră. El a fost închis și torturat până când a devenit nebun. Soția mea a fost în închisoare cu Gheorghe Cristescu. Oricine știe în România cine este fondatorul comunismului din România; el a fost închis în timpul regimului burghez pentru

idei comuniste. În închisoare i-a spus soției mele: „Acum 40 de ani am luptat pentru ca ziua de muncă să fie de opt ore iar acum partidul meu comunist a ajuns la putere și eu trebuie să muncesc 14 ore pe zi.“ Comuniștii sunt împotrivi absolut la orice. Nu numai anticreștini.

Th.D.: Nu mai avem întrebări. Mai doriți să spuneți ceva, domnule pastor?

R.W.: Vreau să spun ceva ce sunt dator față de aceia cu care am fost în închisoare. V-am spus multe lucruri triste și nu vreau să închei pe această notă. Trebuie să vă spun că în aceste torturi și suferințe nespuse, creștinii s-au dovedit a fi sfinți și eroi, și dacă îmi este îngăduit aș încheia cu o scenă la care am asistat eu însumi. Era la Canal. Împreună cu noi se mai aflau 150.000 de bărbați și femei care fuseseră arestați pentru a construi un canal. Bătuți, torturați, flamânzi, fără nimic, trebuiau să construiască acest canal, canalul Dunărea-Marea Neagră. Soția mea a lucrat cu lopata acolo. La acest canal era o brigadă religioasă de 400 oameni: episcopi, preoți, țărani care îl iubeau pe Hristos, sectanți și alții, toți erau închiși pe motive religioase. La conducerea acestei brigăzi au fost aduși criminali cărora li se promisese eliberarea dacă îi torturau pe acești creștini. Promisiunea n-a fost îndeplinită. Imaginați-vă însă un criminal condamnat pe viață, căruia i se dă o astfel de speranță. Dacă te vedeau că-ți făceai o cruce, cum este obiceiul la noi în România, sau să-ți împreuni mâinile, sau că spui un cuvânt despre Dumnezeu erai bătut de moarte. Într-o duminică dimineața, vine ofițerul politic al închisorii, toată brigada este adunată și, așa, la întâmplare vede un tânăr. Îl întreabă: „Cum te cheamă?“ Își spune numele. „Ce profesie ai?“ „Sunt preot“ îi răspunde el. Apoi, batjocoritor, comunistul îl întreabă „Mai crezi în Dumnezeu?“ Preotul știa: dacă spunea da, asta era ultima zi din viața lui. Toți ne uitam la el. Câteva secunde a tăcut și el. Apoi, fața lui s-a înseninat, a deschis gura și cu o voce smerită, dar hotărâtă, a spus: „Domnule locotenent, când am devenit preot am știut că de-a lungul istoriei mii de creștini și preoți au fost omorâți pentru credința lor; cu toate acestea am devenit creștin și preot. Am știut ce am devenit. Și de câte ori intram la altar îmbrăcat în frumosul veșmânt de preot, Îi promiteam că și dacă voi purta uniforma de pușcăriaș eu tot Îl voi sluji. Domnule locotenent, închisoarea nu mi-a distrus credința. Eu îl iubesc pe Hristos din toata inima“.

Îmi pare rău că nu pot să vă redau tonul vocii lui când rostea aceste cuvinte. Cred că Julieta când vorbea despre Romeo, așa vorbea. Nouă ne era rușine pentru că noi credeam în Hristos. Dar omul acela îl iubea pe Hristos cum își iubește mireasa mirele. Omul acela a fost bătut și torturat de moarte.

Aceasta este România. Este o țară batjocorită, asuprită, dar în adâncul inimii oamenilor există o mare prețuire și admirație pentru cei ce au suferit. Dragostea lui Dumnezeu, dragostea de Isus, iubirea de patrie n-au dispărut. Țara mea va trăi.

Cu aceste cuvinte închei aici mărturia mea.